

Tisztelt Önkormányzati Képviselő!

A zuglói képviselő-testület a november 26-i ülésén tárgyalja a „Javaslat Budapest Főváros Önkormányzata számára Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Önkormányzatának tulajdonában álló közterületek tekintetében életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás jogellenessé nyilvánításáról” című előterjesztést, amelynek célja, hogy kibővítse azoknak a zuglói közterületeknek a körét, amelyekre büntethető a szabálysértési törvényben meghatározott „életvitelszerű közterületi tartózkodás”, vagyis a közterületi hajléktalanság.

1. A hajléktalanság büntetése alapvető jogokat sért.

Álláspontunk szerint az Alkotmánybíróság hajléktalanság büntetéséről szóló jogszabályokat megsemmisítő 38/2012. (XI. 14.) számú határozatába foglalt érvelés attól függetlenül érvényes, hogy később az Alaptörvény negyedik módosítása technikai értelemben ismét megteremtette a közterületi hajléktalanság kriminalizálásának jogi lehetőségét. Ennek értelmében: „önmagában az, hogy valaki a közterületen éli az életét mások jogát nem sérti, kárt nem okoz, a közterület rendeltetésszerű használatát, a közrendet nem veszélyezteti”, így „sem a hajléktalanoknak a közterületekről való eltávolítása, sem a szociális ellátások igénybevételére való ösztönzése nem tekinthető olyan legitim, alkotmányos indoknak, amely a hajléktalanok közterületen élésének szabálysértéssé nyilvánítását megalapozná.”

Kérjük vegye tekintetbe továbbá, hogy a közterületi hajléktalanság büntetését elítélte az [állampolgári jogok országgyűlési biztosa](#), továbbá számtalan szakmai, egyházi és civil szervezet mind Magyarországon, mind pedig külföldön. A hajléktalanság kriminalizálása ellen felszólalt többek között az [Eötvös Loránd Tudományegyetem Szociális Munka és Szociálpolitika tanszéke](#), a [Habitat for Humanity magyarországi szervezete](#), a [Szent Egyed katolikus közösség és számos egyházi vezető](#), a [Menhely Alapítvány](#), az [Eötvös Károly Közpolitikai Intézet és a Magyar Helsinki Bizottság](#), a budapesti hajléktalan-ellátó szervezeteket tömörítő [Hajléktalan Embereket Segítők Budapesti Társasága](#), a hajléktalansággal foglalkozó európai szervezeteket tömörítő (brüsszeli székhelyű) FEANTSA, a [Human Rights Watch](#), az [Amnesty International](#), továbbá az [Európai Bizottság](#) és az [ENSZ szakértői](#) is. Tavaly télen három földrészen 14 városban [tiltakoztak](#) civil szervezetek Magyarország külképviseletei előtt a hajléktalan emberek hatósági üldözése ellen.

2. Az előterjesztés indokolása megalapozatlan.

A képviselő-testület február 26-i ülésén úgy döntött, hogy a korábban a Kúria ítéletének értelmében „kirívó törvénysértést” eredményező és emiatt májusi határidővel megsemmisített kerületi szabályozást oly módon helyezze hatályon kívül, hogy nem kezdeményezi a Fővárosi Közgyűlés kapcsolódó rendeletének kiegészítését azoknak a zuglói közterületeknek a kiterjesztésével, amelyekre büntethető a hajléktalanság. Az előterjesztés szerint „a döntés következtében nőtt a hajléktalanok száma és bővültek azok a területek, ahol a hajléktalanok

életvitelszerű közterületi tartózkodása kialakult” – ezt azonban nem támasztja alá semmilyen adattal vagy hitelt érdemlő forrással. Az előterjesztés ráadásul nem veszi tekintetbe, hogy a döntéssel sem szűnt meg a közterületi hajléktalanság büntethetősége a kerületben, mivel továbbra is hatályos maradt – a kerület vonatkozásában is – a Fővárosi Közgyűlés azon rendelete, amely a tömegközlekedési megállók, játszótérek, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, köznevelési, felsőoktatási intézmények 50-100 méteres környezetében, a hidakon, felüljárókon és az ezek megközelítésére szolgáló lépcsőkön, valamint számos aluljáróban (Zugló esetében az Ajtósi Dürer sori aluljáróban) és az ezek bejáratának 50 méteres körzetében tiltja az „életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást” – és ez sem vezetett sem a közterületi hajléktalanság kiterjedésének, sem pedig a közterületi hajléktalansággal összefüggésbe hozható problémák előfordulásának csökkenéséhez.

Ezzel összefüggésben a figyelmébe ajánljuk az Alapvető Jogok Biztosának ideai jelentését a hajléktalan emberek fővárosi krízis-ellátásról, amely megállapítja, hogy az életvitelszerű közterületen tartózkodást tiltó rendeletek hatására „a tiltott területeken nem lett kevesebb fedél nélküli ember, csak a segítségnyújtók kevésbé találják meg őket, így a konkrét életveszélyes helyzeteknek való kitettségük nagyobb”.

Az előterjesztés ugyanis abból a szempontból is megalapozatlan, hogy arra hivatkozik, hogy a közterületi hajléktalanságot „általában jelentős mennyiségű szemét, zöldterületek rongálása és kényszerből (az infrastruktúra hiánya miatt) illetéktelen viselkedés megjelenése kíséri”. Az itt felsorolt problémák kezelésére azonban – bármiféle, a fedél nélkül élő embereket kriminalizáló külön szabályozás nélkül is – a hatóságok rendelkezésére állnak a jogszabályi eszközök (például a szabálysértési törvényben szereplő „köztisztasági szabálysértés”), és ugyanez igaz az előterjesztésben említett közterületi alkoholfogyasztásra vagy a közbiztonságot veszélyeztető egyéb cselekményekre.

Összefoglalva, a közterületi hajléktalanság kriminalizálása alapvető jogokat sért, nem oldja meg az előterjesztésben említett problémákat (amelyek kezelésére a kriminalizálástól függetlenül is meg vannak a hatóságok eszközei), nem csökkenti a közterületen élő hajléktalan emberek számát, viszont tovább súlyosbítja a helyzetüket.

Mindezek alapján arra kérjük Önt, hogy ne támogassa a szóban forgó előterjesztést, viszont támogassa a hajléktalanság megelőzésére, a hajléktalan emberek megfelelő színvonalú ellátására, és a hajléktalan emberek lakhatásának támogatására irányuló önkormányzati intézkedések meghozatalát, illetve ezek erősítését!

Üdvözlettel,

A Város Mindenkié csoport

Társaság a Szabadságjogokért

Utcajogász

2015. november 25.

Kapcsolat:

A Város Mindenkié: avarosmindenkie@gmail.com, 06 20 381 8996 (Udvarhelyi Tessza)

Társaság a Szabadságjogokért: kapronczay@tasz.hu, 0670 310 0771 (Kapronczay Stefánia)

Utcajogász: utcajogasz@gmail.com, 06 70 322 7551 (Kispál Sándor)